

Intervenció del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya sobre la Proposició de Llei de la Renda Garantida de Ciutadania

Bon dia, senyores diputades i senyors diputats, entitats compareixents. Agraïm que s'hagi citat el Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya a comparèixer i així poder participar en aquesta important sessió. Per a nosaltres, és un honor i una responsabilitat crucial aportar la nostra visió sobre la nova Proposició de Llei de la Renda Garantida de Ciutadania, una iniciativa que considerem cabdal per al futur social del nostre país.

En primer lloc comentar que el Col·legi oficial de Treball Social ha participat des de el primer moment en la promoció de la RGC sorgida de la iniciativa legislativa popular.

Entenem la RGC com a dret subjectiu i una inversió social imprescindible

Des del treball social, la nostra mirada sempre va dirigida a l'atenció centrada en la persona. I, quan parlem de la Renda Garantida de Ciutadania, parlem de la **dignitat de les persones**, del seu dret a una vida plena i de la capacitat de la nostra societat per garantir unes condicions mínimes de benestar. La nostra posició és clara i ferma: la RGC ha de ser concebuda i aplicada com un **dret subjectiu**, inalienable, que blinda la protecció social més bàsica. No és una concessió, no és una mesura assistencial; és un dret fonamental en una societat justa.

La **condicionalitat** per l'accés doncs acaba essent una contradicció a la premissa més bàsica d'aquesta prestació. El risc de "criminalització" de la pobresa o de la desocupació, mitjançant la imposició de condicions de difícil compliment, és un perill real que cal preveure i evitar.

En un context on, lamentablement, prop d'un 25% de la població catalana viu en risc de pobresa o exclusió social, una xifra que hauria de sacsejar-nos a tots, la RGC no és només una necessitat, sinó una inversió social imprescindible. És una inversió en cohesió social, en garantia d'oportunitats, en salut i benestar de milers de famílies i amb mirada de futur. Per al treball social, l'objectiu últim de qualsevol política social és l'**empoderament de les persones**.

Empoderar entès com l'acte de fer que una persona o grup social aconseguixin la força o els mitjans necessaris per a enfortir el seu potencial en termes econòmics, polítics, socials o laborals.

Volem que la RGC no sigui un destí final, sinó un punt de partida. Un punt de partida des del qual les persones puguin recuperar el control de les seves vides, dotar-se de les capacitats necessàries per a la seva autonomia, i trencar, de manera definitiva, els cercles de pobresa i precarietat.

Això implica que, des dels serveis socials, la nostra tasca va molt més enllà de la mera gestió administrativa. La nostra mirada ha de ser integral, acompanyant a les persones en les seves trajectòries vitals, identificant les seves potencialitats i connectant-les amb els recursos que les ajudin a avançar. La RGC, ben dissenyada i acompanyada, pot ser la palanca que necessiten moltes persones per sortir de la seva situació de vulnerabilitat.

Cal evidenciar que hi ha avenços molt positius però cal més mirada en la cronicitat

Volem reconèixer de manera explícita els **elements positius** que incorpora aquesta Proposició de Llei. En particular, valorem molt positivament l'especial atenció i el reforç de la cobertura per a la **infància**.

La pobresa infantil és una xacra que hipoteca el futur dels nostres nens i nenes, limitant les seves oportunitats i perpetuant desigualtats generacionals. Qualsevol mesura que protegeixi els infants és un pas valent i necessari que celebrem sense reserves.

No obstant això, i des d'una perspectiva constructiva que busca millorar el text, ens preocupa enormement la **complexitat en el seguiment dels requisits**. La burocratització excessiva pot esdevenir una barrera infranquejable per a moltes de les persones que més necessiten accedir a aquest dret. La realitat de les situacions de precarietat és sovint caòtica, amb vides fragmentades, dificultats d'accés a la informació, territoris aïllats sense transport i manca de recursos per afrontar tràmits administratius complexos. Si la normativa és massa rígida o exigeix una pila de documents que molta gent no pot obtenir fàcilment, correm el risc de deixar fora del sistema a qui més ho necessita.

Cal simplificar els processos, cal que la norma sigui entenedora i accessible. No podem permetre que l'administració esdevingui un mur, en lloc d'una porta d'accés als drets. La nostra experiència diària ens diu que la complexitat genera exclusió. L'Exclusió social és sinònim de cronicitat i invisibilitat d'una part de la nostra societat i no ens podem permetre deixar-los enrere.

Cal una doble mirada: gènere i territori, pilars per una RGC més justa

Permeteu que insistim en dos aspectes que considerem absolutament crítics per a l'èxit i l'equitat de la RGC: la **perspectiva de gènere** i la **mirada territorial**.

En primer lloc, la **mirada de gènere**. Com a treballadores i treballadors socials, veiem dia a dia com la càrrega de les **tasques de cura** recau majoritàriament sobre les dones. Són elles les que, en molts casos, assumeixen la responsabilitat principal de cuidar infants, gent gran o familiars amb dependència. Aquesta realitat, innegable, sovint les invisibilitza en el mercat laboral, limitant dràsticament la seva disponibilitat per trobar feina, accedir a formació o, fins i tot, per cercar oportunitats laborals dignes.

La RGC ha de ser una eina que reconegui aquesta realitat i que faciliti la conciliació, no que la dificulti. No podem permetre que una norma pensada per combatre la pobresa, indirectament, perpetui les desigualtats de gènere en l'accés al treball i a l'autonomia econòmica. Necessitem mecanismes que tinguin en compte aquesta especificitat, com ara el reconeixement del temps de cura o la flexibilitat horària, per garantir que les dones no siguin penalitzades.

En segon lloc, la **mirada territorial**. Catalunya és un país molt divers i, alhora, profundament heterogeni. Les realitats de les grans ciutats no són les mateixes que les de les zones rurals o les comarques amb una economia més feble. Els recursos disponibles, les oportunitats laborals, la dispersió territorial o la manca de transport marquen diferències d'un territori a un altre. Exemple com el de la Comarca de l'Anoia que parteix d'una desigualtat territorial en quan a accés a recursos que es troben centralitzats a Igualada. La manca de transport dificulta seguiments en salut mental, seguiments a recursos socials i com no, a recursos d'inserció laboral.

Cal una mirada cap a la ruralitat. Una normativa massa rígida i estructurada, sense tenir en compte aquesta diversitat, pot esdevenir ineficaç o, fins i tot, injusta. Necessitem que la RGC permeti una certa **flexibilitat i adaptabilitat a les particularitats de cada territori**. Cal donar marge als serveis socials locals, que són els qui millor coneixen les realitats del seu entorn, per ajustar l'acompanyament i l'aplicació de la norma, aprofitant les sinergies i els recursos propis de cada zona. La proximitat és clau per a l'èxit d'una política social com aquesta. La inserció laboral i social des de el territori sempre acaba donant resposta a les realitats des de el coneixement real i pràctic.

Els itineraris socials i laborals que es treballin des de territori poden veure's molt facilitats amb la incorporació de la figura de la **Treballadora Social en els serveis d'inserció laboral**. La mirada social en projectes d'inserció laboral ajudaria a crear un acompanyament a la vulnerabilitat i a la precarietat des de l'acompanyament individualitzat, posant a la persona al centre.

Cap a una Renda Garantida de Ciutadania amb essència social

Per concloure, des del Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya, volem expressar el nostre ple compromís amb l'èxit de la Renda Garantida de Ciutadania. Estem aquí per construir, per aportar la nostra experiència i el nostre coneixement del terreny. Celebrem aquesta iniciativa com un pas endavant, però alhora instem a una reflexió profunda i a una voluntat de millora contínua.

La RGC ha de tenir una **ànima social**. No pot ser només una transferència econòmica; ha de ser un vehicle per a l'empoderament, per a la inclusió i per a la construcció d'una societat més justa i equitativa. Una RGC que miri la complexitat social, que entengui les particularitats de gènere i territori, i que faciliti, en lloc de dificultar, l'accés a un dret fonamental.

Estem convençuts que, amb la col·laboració de tots els actors implicats, podrem fer de la Renda Garantida de Ciutadania una eina potent i transformadora per al benestar de la ciutadania de Catalunya.

Moltes gràcies.